

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการหย่าร้างและผลกระทบของการหย่าร้างในจังหวัดพิษณุโลก
ชื่อนักศึกษา	นางนิตติญาณ์ ปัทมสิริวัฒน์
สาขา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์ รองศาสตราจารย์พรณยูพา นพรัก รองศาสตราจารย์ฤกษ์ชัย คุณูปการ
ปีที่สำเร็จการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการหย่าร้างและผลกระทบของการหย่าร้างในจังหวัดพิษณุโลกรวม 3 ด้านได้แก่ ด้านปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการหย่าร้าง ด้านผลกระทบของการหย่าร้างและด้านความคิดเห็นต่อการดำรงชีวิตคู่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นคู่หย่าร้างในปี พ.ศ. 2547 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1,417 ราย และสุ่มออกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน 302 ราย ซึ่งแจกแจงให้กระจายตัวไปอยู่ทั้ง 9 อำเภอของจังหวัดพิษณุโลกโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) เพื่อให้ได้คู่หย่าร้างในแต่ละอำเภอ และสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้ตัวอย่างคู่หย่าร้างที่เป็นตัวอย่าง จากนั้นจึงเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการทดสอบที ค่าการทดสอบเอฟ และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยค่าสถิติเชฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

■ คู่หย่าร้างที่ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงมากที่สุด ส่วนใหญ่จัดแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี และแต่งงานในช่วงอายุเดียวกัน โดยมีอายุห่างกันระหว่าง 6 - 10 ปี กับมีช่วงอายุของการอยู่ด้วยกันระหว่าง 6 - 10 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าทั้งในขณะที่แต่งงานและหย่าร้าง ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 2,500- 5,000 บาทต่อเดือน จึงมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ คู่หย่าร้างมักจะมีบุตรด้วยกัน 1 - 2 คน โดยที่บิดาและมารดาของคู่หย่าร้างยังคงอยู่ด้วยกัน สำหรับประเด็นของการเรียนรู้อบรมในเรื่องชีวิตคู่ พบว่า คู่หย่าร้างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้ในประเด็นนี้ทั้งก่อนและหลังการหย่าร้าง

2. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการหย่าร้าง คู่หย่าร้างแสดงความคิดเห็นไว้ที่ระดับปานกลางโดยมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักจำนวน 8 ปัจจัย โดยเรื่องสำคัญใน 3 อันดับแรกดังนี้ ได้แก่ ขาดความอดทนต่อพฤติกรรมของคู่สมรสเป็นสาเหตุของการหย่าร้างมีความสำคัญในระดับสูงเป็นลำดับที่ 1 ไม่มีการร่วมกันแก้ไขปัญหาของครอบครัว มีความสำคัญในระดับสูงเป็นลำดับที่ 2 และการที่คู่สมรสไม่รับผิดชอบในครอบครัวเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย มีความสำคัญในระดับสูง เป็นลำดับที่ 3

3. ผลกระทบของการหย่าร้าง คู่หย่าร้างแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลาง โดยมีผลกระทบที่มากที่สุดต่อการหย่าร้างคือ การที่ต้องทำงานและรับภาระตนเองและบุตรมากขึ้นเพียงประเด็นเดียว นอกนั้นเป็นผลกระทบในระดับปานกลาง โดยมีประเด็นที่เป็นผลกระทบรุนแรงในระดับปานกลาง 3 ลำดับแรก คือมีความเครียดต่อปัญหาที่ต้องเผชิญ การขาดความอบอุ่นและคุณภาพชีวิตลดต่ำกว่าเดิม และถูกชุมชนนินทาจากบุคคลรอบข้าง

4. ความคิดเห็นต่อการใช้ชีวิตคู่ที่พึงประสงค์ คู่หย่าร้างให้ความคิดเห็นทั้งในภาพรวมและภาพย่อยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีข้อที่น่าสนใจ 3 ข้อแรกคือ คู่สมรสควรมีความซื่อสัตย์ คู่สมรสต้องไม่มีความลับต่อกันและคู่สมรสต้องช่วยกันดูแลบุตร

5. แนวทางหรือยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาการหย่าร้าง คือ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติโดยใช้วัฒนธรรมเป็นตัวประสาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว ยุทธศาสตร์การแก้ไขค่านิยมที่มองว่าการหย่าร้างเป็นวิธีแก้ไขปัญหาครอบครัว ยุทธศาสตร์การสร้างครอบครัว และยุทธศาสตร์การสร้างรั้วล้อมบ้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Pibulsongkram Rajabhat University

**FACTORS CAUSED DIVORCE AND IMPACTS OF
DIVORCE IN PHITSANULOK PROVINCE**

Author Mrs. Nitiya Pattamasiriwat
Advisors Asst. Prof. Dr. Phanuwat Pakdeewong
Assoe. Prof. Panyupa Noparak
Assoe. Prof. Lerkchai Kunupakarn
Field Development Strategy
Year 2005

ABSTRACT

The purposes of this study were to study factors that caused of divorce and impacts from divorce in Phitsanulok Province. The study consisted of 3 factors : causes of divorce, impacts from divorce and opinions in couple living.

The population were 1,417 divorcees in Phitsanulok Province. The sampling group was chosen by krejcie and Morgan method, there were 302 divorcees from 9 districts in Phitsanulok Province. They were asked to answer questionnaires produced by the researcher. The data was analyzed by percents, \bar{x} , S.D., t-test, F-test and compared each pairs by Sheffe's statistics.

The study found that :

1. The divorcees were mostly woman aged 20 – 30 years old. The aged gap was mostly from 6 – 10 years. They mostly spent living together during 6 -10 years. Most of them educated highest Prathomsuksa level. They were mainly 2,500-- 5,000 baht per month income from employees. The couples were mostly 1 – 2 children after divorce. Fathers and mothers of the divorcees were still regularly living together. It was discovered that the divorcees had never learnt how the couple live together.

2. Factors caused of divorce. The divorcees expressed 8 causes of divorce averaged in middle level. The 3 prominent causes were : 1) lacked of patience in living together, 2) without co - operation in solving problems and 3) the couple lacked of responsibility in expenses.

3. Impacts after divorce : The divorcees expressed their opinions in middle level in general. The highest impact after divorce was taking care of children. The impacts in middle level were : depressing from facing social problems lonely, lacking of warmth because of lower quality of life and gossiping from neighbors.

4. Opinions to possible couple lives : The divorcees idealized in the middle level in general. There were 3 high level opinions : 1) the couple should be sincere to each other, 2) the couple should not be concealable, 3) both should take care children together and 4) should share the expenses.

5. Strategies in solving divorce : Strategies in building relation with relatives, strategy in building family strength, strategy in eliminating the ideas of solving family problems by divorce. strategy in building family strength for the fence of divorce.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Pibulsongkram Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ รองศาสตราจารย์ฤกษ์ชัย คุณูปการ และ รองศาสตราจารย์พรณยูพา นพวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นายสุพัฒน์ พงษ์ศักดิ์ศิริกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการปรับปรุง จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี นับเป็นพระคุณอย่างสูงแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยกรุณาตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามที่ใช้ ในการวิจัย คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ศิริพรไพบุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร รองศาสตราจารย์กิติมา ศตะนาวิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญา เวชยชัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจและแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณนายเดชา ปัทมสิริวัฒน์ ซึ่งเป็นสามีผู้จุดประกายความคิด แนะนำ จัดหาเอกสารที่น่าสนใจมาให้ค้นคว้า และให้กำลังใจมาโดยตลอดอย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในจังหวัดพิษณุโลกทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สละ เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ความดีและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตา แก่นายสุนทร จันทรศักดิ์ และนางกุลนุช จันทรศักดิ์ ผู้เป็นบิดามารดาและ ครอบครัวปัทมสิริวัฒน์และขอมอบสักการะคุณแต่คณาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน

นิติญาณ ปัทมสิริวัฒน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย
Pibulsongkram Rajabhat Vajiravudh University